

అనువాద శాస్త్రానికి అలంకారం బైబిలు అనువాదం హాఫ్స్బ సుంకరి

భాష వ్యక్తీకరణకు ప్రధాన సాధనం భాష. దైవ వాక్కు ద్వారా సర్వసృష్టి ఉనికిలోకి వచ్చింది. భాష ద్వారా దేవుడు మానవునితో సంభాషించాడు. బైబిలు ద్వారా తనను తాను మానవునికి ప్రత్యక్షపరచుకున్నాడు. పాతనీబంధన కాలంలో అప్పటి ప్రజలకర్త మయ్యేలా హేబ్రూభాష ద్వారా, కొత్తనీబంధన కాలంలో గ్రీకు భాష ద్వారా మాట్లాడాడు. ఈనాడు ఆయాభాషా ప్రజలతో వారి వారి భాషల్లో బైబిలు అనువాదాల ద్వారా మాట్లాడుతూనే ఉన్నాడు.

దైవావేశంతో ప్రత్యక్ష పరచబడి, దైవజనులచే రాయబడ్డ పరిశుద్ధలేఖనాలే బైబిలు. ఇది 66 గ్రంథాల సంకలనం. 40 మంది గ్రంథకర్తలచే 1600 ల సంత్సరాల కాలవ్యవధిలో రాయబడింది.

లిపి ఏర్పడ్డ ప్రారంభంలో పాపిరస్, పశుచర్మం, వెల్లం పై రాయబడ్డ అనువాదం క్రమేణ లిపి ఉన్నభాషలకే పరిమితం కాక, లిపిలేని భాషల్లోనూ, అంధులకొరకు బ్రెయిలి లిపిలోనూ చేయబడి ప్రస్తుతం యంత్రానువాదం (machine/computer translation) వరకు విస్తరించింది. బైబిలు అనువాదం నిమిత్తం ఎంతో మంది ప్రాణాల్ని సైతం ధారపోశారు.

బైబిలు అనువాదాల గూర్చి తెలుసుకునే ముందు అనువాద మంటే ఏమిటో తెలుసుకోవటం అవసరం. అనువాద మంటే ఒక భాషలోని విషయాన్ని మరోభాషలో ప్రకటించటం. తెలుగులో దీన్ని తర్జుమా లేదా భాషాంతరీకరణ అని కూడా అంటారు.

అనువాదం చాలా ప్రాచీనమైంది. బాబెలులో దేవుడు భాషలను తారు మారు చేసిన తర్వాత అనువాదాల ఆవశ్యకతను మానవుడు గుర్తించాడు. క్రీ.పూ. 2100లో హమ్మరాబి కాలంలో అనువాదాలు ఎక్కువగా జరిగినట్లు చరిత్రద్వారా తెలుస్తుంది. అనువాద ప్రాచీనతకు మరో ఉదాహరణ ఎస్తేరు గ్రంథం 8:9లో కనిపిస్తుంది. "నీవను అను మూడవ నెలలో 23వ దినమందు రాజు యొక్క వ్రాత గాంధ్రు పిలువబడిరి. మొరైకై ఆజ్ఞాపించిన ప్రకార మంతయు యూదులకును, హిందూదేశం మొదలుకొని కూషు దేశం వరకు వ్యాపించి ఉన్న 127 సంస్థానాల్లో నున్న అధిపతులకు, అధికారులకు, ఆయా సంస్థానాలకు దాని దాని వ్రాతను బట్టియు, దాని దాని భాషను బట్టియు తాఖీదులు వ్రాయబడెను."

అనువాదాల ద్వారా ప్రపంచం లోని శాస్త్ర, సంస్కృతి, విజ్ఞానం, వార్తలు, క్రీడలు, వినోదాలు ఇత్యాది ఎన్నోవిషయాలు మానవుని ఉమ్మడి సొత్తు అవుతాయి. అందుకే ఆధునిక యుగం "అనువాదయుగం"గా పిలువబడుతుంది.

ఇంతటి ప్రాధాన్యతను సంతరించు కున్న అనువాద చరిత్రలో బైబిలు అనువాదానికి ఒక ప్రత్యేక స్థాన ముంది. భాషా శాస్త్రజ్ఞుల (linguists) అభిప్రాయం ప్రకారం నేడు వ్యవహారంలో ఉన్న భాషలు 6912. వాటిలో అత్యధిక భాషల్లోకి అనువదించబడ్డ ఏకైక గ్రంథం బైబిలు మాత్రమే. మీరు సర్వలోకానికి వెళ్ళి, సర్వసృష్టికి సువార్తనందించండి అన్న యేసు ప్రభువు వారి ఆజ్ఞానుసారం మిషనరీలు దేశభాషల్ని నేర్చుకుని బైబిల్ను తర్జుమాచేసి మన కందించారు. తద్వారా అనేకులు దైవ వాక్యాన్ని చక్కగా అర్థంచేసుకుని క్రీస్తునందు విశ్వాస ముంచ గల్గుతున్నారు. ముద్రణయంత్రాన్ని (printing press) మొదట కనిపెట్టిన వాడు జర్మనీ దేశ స్థుడగు గుటెంబర్గ్. ఇతను ముద్రించిన తొలి గ్రంథం బైబిలు.

ఈవ్యాసంలో ఇప్పటి వరకు వచ్చిన బైబిలు అనువాదాల్ని మూడు రకాలుగా విభజించడం జరిగింది.

Bible Translations

(1) ప్రాచీన బైబిలు అనువాదాలు, (2) ఆంగ్ల బైబిలు అనువాదాలు (3) తెలుగు బైబిలు అనువాదాలు

ప్రాచీన బైబిలు అనువాదాలు క్రీ. పూ. 400లో ప్రారంభమై క్రీ.శ. 2-3 శతాబ్దాల్లో ఎక్కువగా చేయబడ్డాయి. వీటిలో చెప్పుకోదగినవి - సిరియక్, లాటిన్, ఇతియోపియన్, గోథిక్, ఆర్మీనియన్, అరబిక్, పర్షియన్, స్లావాసిక్, ఆంగ్లోసాక్షన్, జర్మన్ ఇత్యాది అనువాదాలు. వీటిలో ప్రాచుర్యం వహించినవి సెప్టాజింట్, పెషిట్టా, వల్గేటు, జర్మన్ అనువాదాలు.

ఆ తరువాత వచ్చినవి **ఆంగ్ల బైబిలు అనువాదాలు**. ప్రారంభంలో వచ్చిన కేడ్మన్, ఆల్డెన్, బెడి, ఆల్ఫ్రెడ్ రాజు, ఏత్రిక్, ఓర్మిన్ లు చేసిన అనువాదాలు ఏవీ ముద్రించబడలేదు. పైగా ఇవన్నీ మతాధిపతుల కొరకు చేయబడ్డవేకాని సామాన్య మానవుని ఉపయోగార్థం చేయబడ్డవి కావు. దీన్ని గుర్తించి సామాన్య మానవుని మాతృభాషలో అనువాదం చేయ సంకల్పించినవాడు జాన్ పిక్లిఫ్. ఆలాంటి ఆలోచన రావడమే తడవుగా ఆంగ్ల బైబిలు అనువాదాన్ని చేపట్టి పూర్తి బైబిలును అనువాదించాడు. ఇతడు చేసిన పూర్తిబైబిలు అనువాదం 1382లో ప్రచురించబడింది. ఆకాలంలో ముద్రణాయంత్రాలు లేనందున చేత్తోనే ప్రతుల్ని రాశాడు.

తరువాత ఆంగ్లబైబిలు అనువాదించినవాడు పిలియం టిండేలు. ఇతడు బైబిలు అనువాదించాలనుకుంటే అందుకు పోపు అంగీకరించలేదు. అందువల్ల అతడు దేశాన్ని వదలి వార్బ్రు కు వెళ్ళి క్రొత్తసిబందనను అనువాదించి, 1525లో ప్రచురించి, ఇంగ్లండుకు రవాణాచేశాడు. పాతసిబందన అనువాదం ముగించక ముందే, ఇంగ్లీషు రోమన్ కాథలిక్కుల చేతిలో భయంకరంగా చంపబడ్డాడు. ఇతడు చనిపోతూ "ఓ ప్రభూ! ఇంగ్లండు రాజు కళ్ళు తెరిపించని" ప్రార్థించాడు.

టిండేలు అనువాదం, మాట్టిన్ లూథర్ అనువాదాల సాయంతో మైల్సుక వర్డేలు 1535లో బైబిలును ఆంగ్లంలోకి అనువాదించి ముద్రించాడు. ఆ తరువాత 1537 లో థామస్ మాథ్యూ అనే కలం పేరుతో జాన్ రోజర్స్ అనువాదం చేశాడు. ఆ తరువాత వచ్చిన మొట్టమొదట దేశాధినేతల ఆమోదం పొందిన బైబిలు ద గ్రేట్ బైబిలు అనువాదం. ఇది చర్చిల పసియోగార్థం పసియోగించబడింది. అనంతరం 1539 లో టావెర్నర్ అనువాదం, 1560 లో జెనీవా బైబిలు, 1568 లో బిషప్స్ బైబిలు, 1582 లో రీమ్స్ అండ్ దావామ్ బైబిలు, 1611లో కింగ్ జేమ్స్ ఆథరైజ్డ్ వర్షన్, 1885 లో ఇంగ్లీష్ రివైజ్డ్ వర్షన్, 1901 లో అమెరికన్ స్టాండర్డ్ వర్షన్, 1973 లో రివైజ్డ్ స్టాండర్డ్ వర్షన్, 1970లో న్యూ ఇంగ్లీష్ బైబిలు, 1901లో యూ అమెరికన్ స్టాండర్డ్ బైబిలు మొ||నవి వచ్చాయి.

20 వ శ||లో చాలా వ్యవహారిక భాషానువాదాలు వచ్చాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి 1971లో వచ్చిన తిప్పింగ్ బైబిలు, 1976లో వచ్చిన గుడ్ న్యూస్ బైబిలు, నేడు ప్రామాణి కానువాదంగా కొనసాగుతున్న ద న్యూ ఇంటర్నేషనల్ వర్షన్. దీని ప్రథమ ముద్రణ 1978లో జరిగింది.

కంప్యూటర్ యుగంగా పిలువబడుతున్న ఈ కాలంలో బైబిలు ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్ల రూపంలోను, సాఫ్ట్ వేర్ రూపంలోను లభ్యమవుతుంది.

తెలుగు బైబిలు అనువాద చరిత్ర

క్రీస్తు శిష్యుడైన తోమా తరువాత భారత దేశానికి వచ్చినవారు రోమన్ క్యాథలిక్కులు. వీరు మొదట భారతీయ భాషల్లోకి బైబిల్ను అనువదించలేదు. వీరి తర్వాత వచ్చిన ప్రొటెస్టెంటు మిషనరీలు ఈ అనువాద కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు. భారతదేశ భాషల్లోకి బైబిలును మొదటగా అనువాదం చేసినవాడు జీగెన్ బాల్. ఇతడు తమిళంలోకి బైబిల్ను అనువదించాడు. ఈ పీఠంగా ప్రారంభమైన బైబిలు అనువాదం తిప్పి ఉన్న అన్ని భారతీయ భాషల్లోకి అనువదించబడటమేకాక తిప్పిలేని లంబాడి, కోయి, గోండి, కుపి, కొండదొర, గదబ ఇత్యాది ఎన్నోభాషల్లోకి అనువదించ బడటం నిజంగా పిశేషమే.

ఈ క్రింది అనువాదాల్ని పరిశీలిస్తే, తెలుగులో ఎన్ని అనువాదాలు వచ్చాయో తెలుస్తుంది.

బెంజమిన్ షూల్జ్ అనువాదం: బైబిలును తెలుగులోకి మొట్టమొదట అనువదించిన వాడు జర్మన్ లూథరన్ మిషనరీ అయిన డా|| బెంజమిన్ షూల్జ్. ఇతడు తెలుగు భాషనేర్చుకొ 20 సం||లు కృషిచేసి 1727లో క్రొత్తసిబంధన, 1732లో పాత సిబంధనను అనువదించాడు. కానీ అది ముద్రించబడలేదు. ఇప్పటికీ ఆ ప్రతులు జర్మనీలో ఉన్నాయి. ఇతడు తెలుగు అనువాదానికి ముందు తమిళంలో కూడ బైబిల్ను అనువదించాడు.

ఫిలిప్ ఫేబ్రియస్ అనువాదం: ఇతడు 1742లో జర్మనీ నుండి వచ్చిన లూథరన్ మిషనరీ. ఇతడు కూడా బైబిల్ను తెలుగులోకి అనువదించాడు కానీ అది ప్రచురించబడలేదు.

కెప్టెన్ డాడ్స్: ఇతడు ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీలో పనిచేసిన స్కాట్లండు దేశ స్థుడు. తాను మిషనరీ కానప్పటికీ బైబిల్ను తెలుగుభాషలోకి అనువదించాలన్న అభిలాషతో 1795లో ఆరంభించాడు, కానీ ఆ అనువాదం ముగించ కుండానే జ్వరపీడితుడై మరణించాడు. ఆయన సహోద్యోగులకి అతని అనువాదం గురించి తెలియనందువల్ల ఆ కాగితాల్ని కాల్చివేశారని పండితాభిప్రాయం.

పిలియం కేరీ: ఆధునిక ప్రేషిత పితామహుడు (Father of modern day missions) గా పేర్కొంచిన పిలియం కేరీ తెలుగులోకి బైబిల్ను అనువదించాడు. ఇతడు ఇంగ్లాండుదేశ స్థుడైన బాప్టిస్టు మిషనరీ. ఇతడు 1793 నుండి 1834 వరకు 40 సం||లు భారతదేశంలో మిషనరీగా పనిచేసి, 15 స్థానిక భాషల్లోకి బైబిల్ను అనువదించాడు. వాటిలో తెలుగు కూడా ఒకటి. కేరీ 1805లో బైబిల్ను తెలుగులోకి అనువదించ మొదటి డి క్రొత్తసిబంధనను, పాతసిబంధనలోని కొన్ని భాగాల్ని 1809లో ముగించాడు. 1818లో మొట్టమొదటిగా క్రొత్తసిబంధన తెలుగుభాషలో మద్రాసులో ప్రచురించబడింది. తరువాత మూడు సం||లకు 1821లో పాతసిబంధనలో మొదటి ఐదు గ్రంథాలు తెలుగులో ప్రచురించబడ్డాయి.

జార్జి క్రాస్, అగస్టస్, డిగ్రాంజెస్ అనువాదం: వీరిద్దరూ లండన్ మిషనరీ సొసైటీ ద్వారా క్రైస్తవ్యప్రచారార్థం పంపబడ్డారు. క్రాస్ 1808లో మరణించగా ఈ అనువాద కార్యభారమంతా డిగ్రాంజెస్ పై బడింది. బ్రాహ్మణులలో నుండి క్రైస్తవమతాన్ని స్వీకరించిన 'ఆనందరాయరు' అనే తెలుగు పండితుని సహాయంతో ఇతడు బైబిల్ని అనువదించాడు. వీరి అనువాదానికి ముందే వెలువడ్డ తమిళ బైబిలు కూడా వీరికి సహాయపడింది. డిగ్రాంజెస్ 1810 సం|| జూలై 12న వాధిగ్రస్తుడై మరణించాడు. ఇతని మరణానంతరం 1812లో నాలుగు సువార్తలు కలకత్తా కరస్పాండింగ్ కమిటీ వారి ఆర్థిక సహాయంతో ముద్రించబడి ప్రచురించబడ్డాయి.

జాన్ గోర్డన్, ఎడ్వర్డ్ ప్రీచెట్ అనువాదం: డిగ్రాంజెస్ జీవించియున్న కాలంలో అతనికి సహాయంగా జాన్ గోర్డన్ ను, డిగ్రాంజెస్ మరణించిన తర్వాత మిషనరీగా ఎడ్వర్డ్ ప్రీచెట్ ను లండన్ మిషనరీ సొసైటీ వారు

Bible Translations

విశాఖ పట్టణం పంపించారు. వీరు 1817లో విశాఖ పట్టణంచేరి ఆనంద రాయరు సహాయంతో బైబిలు అనువాదాన్ని ముగించారు. వీరు చేసిన అనువాదాన్ని 1818లో బైబిలు సొసైటీ వారు ప్రచురించారు.

జె. రీడు అనువాదం: బళ్ళారిలోని లండన్ మిషనరీ సొసైటీకి చెందిన జె. రీడు అనే మిషనరీ బైబిల్ని తెలుగులోకి అనువదించాడు. అతడనువదించిన ఆదికాండాన్ని 1841లో మద్రాసు ఆగ్లిలరీ సొసైటీ వారు ముద్రించారు.

న్యూవెల్ అనువాదం: మద్రాసు నగరంలో ఉండిన న్యూవెల్ అనే అమెరికన్ మిషనరీ క్రొత్తసిబంధనను తెలుగులోకి అనువదించాడు. ఇతడనువదించిన సువార్తలు, అపోస్తలుల కార్యాలు, రోమా పత్రీకను 1844లో ప్రచురించారు.

తెలుగుబైబిలు అనువాద సంఘం అనువాదం: అప్పటివరకు వచ్చిన అనువాదాల్లో ఏదీ కూడా ప్రామాణికంగా పరిగణించబడనందువల్ల ఒక సలహా సంఘం ఏర్పడింది. అంతకు పూర్వం వచ్చిన అనువాద ప్రతుల్ని అన్నిటిని సమీక్షించి ఒక ప్రామాణిక నూతన ప్రతిని తయారుచేయాలనే ఉద్దేశంతో 1844లో మొట్టమొదటి సారిగా 'తెలుగు బైబిలు అనువాద సంఘం' ఏర్పడింది. ఈ అనువాద సంఘం బైబిల్ను సవరించి రాశారు.

చార్లెస్ పిలిఫ్ బ్రౌన్ అనువాదం: తెలుగు భాషా సాహిత్యాలకు ఎనలేని కృషి చేసిన సి.పి. బ్రౌన్ బైబిలు అంతటిని 1853లో అనువదించాడు. కానీ అది ప్రచురించబడలేదు.

బాప్టిస్టువారి అనువాదం: 1881లో బాప్టిస్టువారు ప్రత్యేకంగా ఒక అనువాదాన్ని ప్రచురించారు. మద్రాసు బైబిలు సొసైటీ వారు అప్పటివరకు ప్రచురించిన బైబిలుకు, బాప్టిస్టువారిబైబిలుకు బాప్టిస్మం అనే మాటను 'స్నానం', 'ముంచడం' అని అనువదించడంపై అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చి 1904లో బాప్టిస్మం అనే మాటను యథాతథంగా అనువదించాలనే ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చారు.

బైబిలు సొసైటీ వారి అనువాదం: 1890 నుండి 1897 వరకు జరిగిన తెలుగుబైబిలు అనువాద ప్రయత్నాలే వీ ఫలితంనందువల్ల చివరిగా 1898లో ఎనిమిది సభ్యులతో ఒక ప్రతేక బైబిలు సవరణ సంఘం ఏర్పడింది. వారిలో లూథరన్ మిషన్ కి చెందిన రెవ. డా. యల్. యల్. ఉల్ఫ్, రెవ. డా. ఆబర్లీ, రెవ. డి. అనంతం, రెవ. బి. సీనయ్య మొ||గు వారు పనిచేశారు. ఈబైబిలు సవరణకు ఐదున్నర సంవత్సరాలు పట్టింది. వీరు సవరించిన బైబిలు అనువాదం 1904లో ప్రచురించబడింది. నేటివరకు ప్రొటెస్టెంటులంతా ఉపయోగించే సంపూర్ణ బైబిలు ఇదే. ఈ అనువాదం పాటకాభిప్రాయ సేకరణ తర్వాత 1911లో సర్వజనాంగీకారాన్ని పొందింది.

రాజా మంత్రి ప్రెగ్గడ భుజంగ రావు అనువాదం: ఏలూరు సమీపంలో గల లక్కవరం జమీందారైన రాజా రాజా మంత్రి ప్రెగ్గడ భుజంగ రావు 1914 లో క్రొత్తసిబంధనను కావ్యరూపంలో వ్రాశాడు.

ఇ. ఓషూగ్రెన్ అనువాదం: అమెరికన్ బాప్టిస్టుకు చెందిన ఇ. ఓషూగ్రెన్ అనే మిషనరీ వ్యక్తిగతంగా కృషిచేసి మత్తయి, లూకా యోహాను సువార్తల్ని తెలుగులో 1927లో ప్రచురించాడు.

జేమ్స్ అనువాదం: జేమ్స్ అనే ప్రభుత్వోద్యోగి వ్యక్తిగతంగా కృషిచేసి నాలుగు సువార్తల్ని తెలుగులోకి అనువదించాడు.

అమెరికన్ బాప్టిస్టు మిషన్ కి చెందిన డౌసి, రాఘవయ్య అనేవారు తెలుగు రెఫరెన్సు క్రొత్తసిబంధనను తయారుచేసి 1888లో ప్రచురించారు. ఆ తరువాత రెవ. పి. యం. బాగ్నోచాల కృషిచేసి తెలుగు రెఫరెన్సు బైబిల్ను తయారు చేశాడు. అది 1941లో ప్రచురించబడింది.

Bible Translations

లిపింగ్ బైబిల్స్ ఇండియా వారి అనువాదం: 1990లో లిపింగ్ బైబిల్స్ ఇండియా వారు తెలుగు బైబిల్ని సజీవభాషలో అంటే వాడుకలో ఉన్న తెలుగులో అనువదించారు. అదే పరిశుద్ధ బైబిలుగా ప్రచురించబడింది.

జి.ఆర్. క్రో అనువాదం: 1987లో జి. ఆర్. క్రో అనే విదేశీయ మిషనరీ బైబిల్ను తెలుగు వాడుకభాషలో 'పపిత్ర గ్రంథం' అనే పేరుతో ప్రచురించాడు. అదే బైబిల్ను అతడే మరల 1994లో వ్యాఖ్యాన సహితంగా తిరిగి ప్రచురించాడు.

ప్రపంచ బైబిలు అనువాద కేంద్రం: ప్రపంచ బైబిలు అనువాద కేంద్రం (World Bible Translation Center) వారు తెలుగు బైబిలుకు వాడుక భాషలో సుళువైన అనువాదం చేసి ప్రచురించారు.

క్యాథలిక్కు బైబిలు అనువాదాలు: ప్రపథ మంగా రోమను క్యాథలిక్కువారి బైబిలు అనువాదం 1800 సం||లో ముద్రించబడింది. 1904లో మరో క్యాథలిక్కు బైబిలు వెలువడింది. దీని అనువాదకుడు తోమాసు (Thomas). ఈ బైబిలు మొదటి పేజీలో 'ఇది కీర్తిశేషుడైన తోమాసు అను గురువుచే లతీను (Latin) భాష నుండి ఆంధ్రీకరించబడింది' అని రాయబడి ఉంది. తర్వాత మద్రాసులో మతగురువులుగా పనిచేసిన ఫాదర్ బాలానందర్, టి. రాజేందర్ అనేవారు బైబిల్ని అనువదించారు. క్యాథలిక్కు బైబిలు అనువాదానికి మూలం లాటిన్ అవటం వలన వారి బైబిలులోని పేర్లు లాటిన్ భాషా సంబంధితాలుగా ఉంటాయి.

ఆంధ్ర క్యాథలిక్కు పరిశుద్ధ గ్రంథానువాద సంఘం వారు నూతన నిబంధనను 'రక్షణ పేదం' అనే పేరుతో 1976లో ప్రచురించారు. దీని అనువాదకుడు క్రైస్తవేతరులైన కొడవీటి వెంకట కపి. దీని సంపాదకులు ఫా. గాలిబాటి, ఫా. పాటిబండ్ల పిలియం, సి. ఇగ్నేసియస్.

సంపూర్ణ తెలుగు క్యాథలిక్కు బైబిలును ఫా. పూతోట జోజయ్య గారు తెలుగులోకనువదించాగా అది 1990లో పిజయవాడ లోని గుణదలలో ఆపిష్కరించబడింది.

ఈ దశాబ్దంలో వ్యవహారిక భాషానువాద ప్రయత్నాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. తెలుగులో ఇన్ని అనువాదాలు రావడంలో బైబిలు నొసాటి వారి పాత్ర ఎంతో ఉంది. దేవుని వాక్యాన్ని అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంతో అన్ని భాషల్లోనూ అనువాద కార్యక్రమాలు చేపట్టడమేకాక అనువదింప బడ్డ బైబిళ్ళను ముద్రించే తక్కువ వెలకు పీక్రయిస్తూ అందరికీ అందుబాటులో ఉండేట్లు చేస్తున్నారు.

ఈపిధంగా బైబిలు అనువాదం నానాటికీ ఎంతో అభివృద్ధి నొందుతూ అనువాద శాస్త్రానికే అలంకార ప్రాయంగా వెలుగొందుతుంది.